

zaaknummer 2014 W 1360

19 augustus 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.J.A. Nijssen, advocaat te Leiden,

tegen:

wijlen **[burgerlijke naam] (broeder [naam])**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid, in de periode april [jaartal] tot augustus [jaartal],
broederonderwijzer op de [school] in [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 28 januari 2015. Op 12 maart 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], Provinciaal Overste.

Op 25 juni 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. M.J.A. Nijssen.

Namens de Congregatie der Broeders van Maastricht zijn verschenen broeder [naam], provinciaal Overste en broeder [naam], lid.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een katholiek gezin waarin een hoge prestatiedruk aanwezig was. Zo wilden de ouders van klager dat hij na de lagere school (de [naam school] in [plaats]) naar het Jezuiten-gymnasium ([naam college]) zou gaan. De schoolresultaten van klager waren daarvoor echter onvoldoende. Een [familielid] van klager, die banden had met het [college], regelde vervolgens dat klager naar een zevende klas kon. Dit was een voorbereidingsklas die hoorde bij de [school]. In de zevende klas van de [school] (in het jaar [jaartal]) kwam klager bij aangeklaagde in de klas.

Hoe het precies begon weet klager niet meer, maar gedurende het schooljaar, gebeurde het dat klager tijdens de les bij aangeklaagde op schoot moest komen zitten. Aangeklaagde zat voorin de klas achter een hoge lessenaar, waardoor alleen zijn bovenlichaam te zien was. Als klager

bij aangeklaagde op schoot zat, ging aangeklaagde via de broekspijp van de korte broek van klager of via zijn broekzak met zijn hand naar de penis van klager. Aangeklaagde friemelde dan aan de penis van klager totdat klager een orgasme kreeg. Klager herinnert zich dat hij thuis wel eens zijn onderbroek uitwaste, omdat die kleverig was. Hoe vaak klager op deze manier door aangeklaagde is betast, weet klager niet. Het misbruik stopte nadat klager de zevende klas had afgerond.

De vader van klager was erg gecharmeerd van aangeklaagde en sprak lovend over hem. Aangeklaagde kwam ook bij hen thuis. Daarbij was klager via een [familielid] in de zevende klas terecht gekomen met als doel dat klager kon doorstromen naar het [college]. Deze factoren leidden ertoe dat klager niet over het misbruik durfde te praten en hij het gevoel kreeg dat hij het maar voor lief moest nemen.

Uiteindelijk is klager niet naar het [college] gegaan, maar naar het [college]. Hoe dat gegaan is kan klager zich niet herinneren.

2.2. In de eerste klas van het [college] hoorde klager voor het eerst over homoseksualiteit en dat dit niet paste binnen de leer van de R.K.-Kerk. Mede hierdoor kreeg klager last van schaamtegevoelens. Hij had er moeite mee dat hij seksueel genot ervaren had als aangeklaagde hem betastte. Ook vroeg klager zich af of hij het op schoot zitten bij aangeklaagde moedwillig opgezocht had. Klager worstelde erg met de vraag of hij homoseksueel was. Door de onzekerheid over zijn seksuele geaardheid heeft klager veel dingen in zijn jeugd niet gedaan.

Op 18-jarige leeftijd heeft klager zijn vrouw leren kennen. Vanaf dat moment begon het steeds wat beter met aangeklaagde te gaan. Met zijn vrouw heeft klager wel over het misbruik gesproken, maar niet in detail. Van de details is zij pas op de hoogte geraakt, nadat zij het klaagschrift had gelezen.

Gedurende zijn leven is klager een aantal keren bij psychologen geweest. Over het misbruik durfde hij nooit te praten. Klager was onder andere bang dat dit bij zijn werkgever terecht zou komen. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat klager vervroegd met pensioen is gegaan. Gezien zijn psychische toestand kon hij niet meer verder werken.

Klager noemt zichzelf 'emotioneel gestoord'. Zo heeft hij moeite met emoties en is afstandelijk. Dit uit zich onder andere in het contact met zijn kleinkinderen. Klager vindt het moeilijk om met zijn kleinkinderen te knuffelen of ze op schoot te nemen. Ook heeft hij de neiging veel te piekeren en voelt hij zich geregeld depressief. Klager gebruikt antidepressiva en slaaptabletten. De laatste tijd heeft klager last van een kort lontje.

Klager vindt het jammer dat aangeklaagde overleden is. Hij had hem graag willen confronteren met hetgeen hij gedaan heeft en wat dit voor impact op hem heeft gehad.

2.3. Klager wenst erkenning te krijgen voor hetgeen hem door aangeklaagde aan is gedaan. Zijn klacht zou als ondersteuning gebruikt kunnen worden in andere zaken tegen aangeklaagde. Daarnaast vindt klager het belangrijk dat men weet wat er destijds gebeurd is, zodat dit in de toekomst voorkomen kan worden.

Het is voor klager belangrijk dat er op een bepaalde manier, ook financieel, spijt wordt betuigd door de verantwoordelijke kerkelijke instelling.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat onderzoek is verricht in de archieven van de Nederlandse Provincie en dat hij contact heeft gezocht met personen die mogelijk opheldering kunnen geven.

Uit een en ander is gebleken dat aangeklaagde vanaf april [jaartal] tot augustus [jaartal] als broederonderwijzer c.q. hoofd van de school werkzaam was op de [school] in [plaats]. In de archieven is niets terug gevonden wat duidt op misdragingen van aangeklaagde jegens leerlingen. Bij de Commissie Deetman is aangeklaagde ook niet bekend.

Wel heeft de Congregatie, in het kader van een mediation-traject, een klacht behandeld van de heer [naam] betreffende aangeklaagde. Het misbruik waarover de heer [naam] heeft geklaagd, vond eveneens plaats in de zevende klas van de [school] in [plaats] en bestond uit het betasten van het blote been van deze klager gedurende de les. De Congregatie heeft de klacht van de heer [naam] erkend.

Gelet op de klacht van de heer [naam] in relatie tot de duidelijke beschrijving van het misbruik door klager zelf, acht de Overste het zeer waarschijnlijk dat aangeklaagde klager seksueel heeft misbruikt. Er is geen enkele reden om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. De Overste heeft, zowel in zijn schriftelijke reactie als tijdens de zitting, zijn excuses aan klager aangeboden. Het seksueel misbruik had nooit mogen gebeuren en is in strijd met alles waar de Congregatie voor staat.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 56 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Gedurende het schooljaar [jaartal-jaartal] heeft aangeklaagde meerdere malen de blote penis van klager betast, totdat klager een orgasme kreeg.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de klacht van de heer [naam] die op diverse punten gelijkens vertoont met de klacht van klager.

Een en ander in onderlinge samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Broeders van Maastricht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 augustus 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en J.G.M. Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.